Lieta Nr. C31193516
Lietas arhīva Nr. C-1935-16/2

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā 2016.gada 25.aprīlī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesnese I.Zelmene rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers.B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2016.gada 2.martā /pers. A/ (turpmāk – prasītāja) vērsās tiesā ar maza apmēra prasību pret /pers.B/ (turpmāk – atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu nepilngadīgo bērnu uzturam.

Prasītāja norāda, ka saskaņā ar starp prasītāju un atbildētāju 2012.gada 9.augustā noslēgto vienošanos atbildētājs uzņēmies maksāt prasītājai uzturlīdzekļus abu kopīgo bērnu /pers. C/ uzturam 60 LVL jeb 85,37 EUR ik mēnesi un /pers. D/ uzturam 60 LVL jeb 85,37 EUR ik mēnesi. Lūdz noteikt konkrētu bērnu uzturlīdzekļu maksāšanas datumu. Vairākkārtīgi prasītāja mēģinājusi mutiski vienoties par minimāliem uzturlīdzekļiem meitu uzturam, taču atbildētājs lūgumu ignorējis. Kopš 2013.gada 7.oktobra prasītāja ar pušu kopīgajām meitām mainījusi dzīvesvietu, dzīvo atsevišķi un viena audzina meitas. Atbildētājs nepiedalās meitu ikdienas audzināšanā.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177. un 179.pantu, un prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus meitas /pers.C//uzturam EUR 111 mēnesī, bet ne mazāk kā 30 % apmērā no minimālās mēneša darba algas, līdz meitas pilngadībai un meitas /pers. D/ uzturam EUR 111 ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30 % apmērā no minimālās mēneša darba algas, līdz meitas pilngadībai.

2016.gada 15.aprīlī tiesā saņemts atbildētāja /pers.B/ paskaidrojums prasības pieteikumam, kurā atbildētājs norāda, ka prasību atzīst pilnā apmērā.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Civilprocesa likuma 193.panta piektā daļa nosaka, ka tiesa motīvu daļā norāda lietā konstatētos faktus, pierādījumus, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi, un argumentus, ar kuriem noraidīti tie vai citi pierādījumi. Šajā daļā norāda arī normatīvos aktus, pēc kuriem tiesa vadījusies, un konstatēto lietas apstākļu juridisko novērtējumu, kā arī tiesas secinājumus par prasības pamatotību vai nepamatotību. Ja atbildētājs pilnībā atzinis prasību, sprieduma motīvu daļā iekļauj tikai norādi uz normatīvajiem aktiem, pēc kuriem tiesa vadījusies.

Lietā nav strīda, ka prasītāja /pers. A/ un atbildētājs /pers.B/ ir 2007.gada 12.maijā dzimušās /pers. C/ un 2009.gada 13.februārī dzimušās /pers. D/ vecāki. Minēto apliecina lietas materiāliem pievienotās dzimšanas apliecību Nr. /numurs/ un Nr./numurs/ kopijas.

Civillikuma 179.pants noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt.

Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Civillikuma 177.panta ceturtajā daļā noteikts, ka bērna uzturēšana ietver sevī ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu, izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšanu, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot viņu sabiedriski derīgam darbam).

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmo un otro daļu, vecāku pienākums atbilstoši Civillikuma noteikumiem ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Vecāku pienākums ir sagatavot bērnu patstāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes.

Arī 1989.gada 20.novembra Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta 2.punkts noteic, ka galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu gulstas uz vecākiem vai citām personām, kas audzina bērnu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" (turpmāk – MK Noteikumi Nr.37) noteic minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam. Katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: 1) katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai - 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; 2) katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktu, minimālā mēneša darba alga ar 2016.gada 1.janvāri noteikta EUR 370 apmērā. Tādējādi minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam no 2016.gada 1.janvāra līdz septiņu gadu vecumam ir EUR 92,50 mēnesī, bet no septiņu gadu vecuma EUR 111,00 mēnesī.

Palielinoties vai samazinoties valstī noteiktajai minimālai mēneša darba algai, piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs palielināms vai samazināms proporcionāli minimālās mēneša darba algas apmēram.

Uz prasības iesniegšanas dienu /pers. C/ ir sasniegusi astoņu gadu vecumu un /pers. D/ septiņu gadu vecumu.

Ņemot vērā Civillikuma 179.pantā nostiprināto absolūto vecāka pienākumu uzturēt bērnu, nevar būt strīda par to, ka atbildētāja pienākums ir maksāt prasītājai uzturlīdzekļus bērna uzturam.

Lietā noskaidrots, ka 2012.gada 9.augustā starp pusēm noslēgta vienošanās par laulāto kopmantas sadali, bērnu aizgādību, saskarsmes tiesībām un bērnu uzturlīdzekļiem. Saskaņā ar vienošanās 2.7.punktu atbildētājs ir piekritis ik mēnesi maksāt prasītājai uzturlīdzekļus meitas /pers. C/ uzturam 60 LVL jeb 85,37 EUR ik mēnesi un meitas /pers. D/ uzturam 60 LVL jeb 85,37 EUR ik mēnesi, gadījumā, ja prasītāja ar meitām maina dzīvesvietu.

Prasītāja kopš 2013.gada 7.oktobra ar pušu kopīgajām meitām mainījusi dzīvesvietu, dzīvo atsevišķi un viena audzina meitas.

No lietas materiāliem izriet, ka atbildētājs savas ar vienošanos pielīgtās uzturlīdzekļu maksājuma saistības nepilda noteiktajā apjomā, proti, uzturlīdzekļi uzturam netiek maksāti valstī noteiktajā minimālajā bērna uzturlīdzekļu apmērā, kas no septiņu gadu vecumu sasniegušam bērnam saskaņā ar Ministru kabineta Noteikumiem Nr.37 un MK Noteikumiem Nr.665, kopš 2016.gada 1.janvāra ir 111 EUR mēnesī.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesības atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Atbilstoši Civillikuma 1838.pantam, samaksas izdarīšanas fakts jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētājs vienošanās noslēgšanas faktu likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējis, kā arī nav iesniedzis pierādījumus tam, ka savas saistības ar prasītāju pildītu valstī noteiktajā minimālajā bērna uzturlīdzekļu apmērā. Turklāt 2016.gada 15.aprīlī tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums prasības pieteikumam, kurā atbildētājs norāda, ka prasību atzīst pilnā apmērā. Līdz ar to, tiesai nav pamata apšaubīt prasības pieteikumā norādītos apstākļus, faktu, ka atbildētājs pielīgtās saistības pilnībā nepilda.

Tiesa, saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta pirmo daļu, izspriež civillietas saskaņā ar likumiem un citiem normatīvajiem aktiem, Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem un Eiropas Savienības tiesību normām. Tā kā valstī ar ārēju normatīvu aktu, tas ir, Civillikuma 179.panta piekto daļu un MK Noteikumiem Nr.37 ir noteikts minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem, tad tiesa atzīst, ka no atbildētāja prasītājas labā piedzenami līdzekļi meitas /pers. C/ uzturam 111,00 EUR mēnesī līdz meitas pilngadībai un meitas /pers. D/ uzturam 111,00 EUR mēnesī līdz meitas pilngadībai.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas judikatūru, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr. SKC- 556*).

Nosakot uzturlīdzekļu piedziņas periodu, tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi ar šo spriedumu noteiktajā apmērā bērniem piedzenami, sākot no prasības celšanas dienas – 2016.gada 2.marta līdz pilngadības sasniegšanai.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētāja piedzenami uzturlīdzekļi prasītājas labā meitas /pers. C/ uzturam EUR 111 mēnesī, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru ik mēnesi līdz meitas pilngadībai.

Kā arī, no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami uzturlīdzekļi meitas /pers. D/ uzturam EUR 111 mēnesī, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru ik mēnesi līdz dēla pilngadībai.

Prasītāja lūgusi noteikt bērnu uzturlīdzekļu maksāšanas datumu.

Civilprocesa likuma 195. pants (spriedums par naudas piedziņu) nenoteic, ka tiesai piedzenot periodiskos maksājumus, būtu spriedumā jānorāda konkrēts datums, līdz kuram samaksa ir veicama. Savukārt 197. pants (spriedums, kas uzliek pienākumu izpildīt noteiktas darbības) uz konkrēto gadījumu - spriedumu par uzturlīdzekļu piedziņu – nav attiecināms.

Atbildētājam spriedums jāpilda un katra tekošā mēneša ietvaros jāsamaksā tiesas piespriestie uzturlīdzekļi.

Pie šādiem apstākļiem prasītājas prasījums par bērnu uzturlīdzekļu maksāšanas datumu kā nepamatots noraidāms.

Apmierinot prasību, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami tiesas izdevumi, jo prasītāja no to samaksas atbrīvota saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktam, uzturlīdzekļu prasības summa ir EUR 2664 (EUR 111,00 x 12 mēneši + EUR 111,00 x 12 mēneši), līdz ar ko, saskaņā ar minētā likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „b" apakšpunktu, valsts nodeva par prasību, kas valsts ienākumos piedzenama no atbildētāja, ir EUR 341,30.

Atbilstoši lietas materiāliem, kopējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi šajā lietā, kas valsts ienākumos piedzenami no atbildētāja, ir 9,75 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgas izpildes termiņš nosakāms 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.-193., 195., 204.[1] un 250.[25] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

daļēji apmierināt /pers. A/ maza apmēra prasību pret /pers.B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Piedzīt no /pers.B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus nepilngadīgās meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam no 2016.gada 2.marta EUR 111 (viens simts vienpadsmit *euro*) ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, līdz meitas pilngadībai.

Piedzīt no /pers.B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus nepilngadīgās meitas /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam no 2016.gada 2.marta EUR 111 (viens simts vienpadsmit *euro*) ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, līdz meitas pilngadībai.

Noraidīt /pers. A// maza apmēra prasību pret /pers.B/ par uzturlīdzekļu piedziņu daļā par bērnu uzturlīdzekļu maksāšanas datuma noteikšanu.

Piedzīt no /pers.B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 341,30 EUR (trīs simti četrdesmit viens *euro* un 30 centi), kas iemaksājami Valsts kases kontā Nr. LV55TREL1060190911200, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, BIC kods TRELLV22.

Piedzīt no /pers.B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 9,75 EUR (deviņi *euro* un 75 centi), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316.

Noteikt termiņu sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts ienākumos, maksājumu apliecinošu dokumentu iesniegt Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Pilns sprieduma teksts sagatavots 2016.gada 25.aprīlī.

Tiesnese I.Zelmene